

Jaarverslag 2018

Centrum Ethiek in de Sport vzw

Centrum Ethiek in de Sport vzw

Waterkluiskaai 16 - 9040 Sint-Amandsberg/Gent

www.ethischsporten.be - info@ethischsporten.be

Inleiding

De getuigenissen over seksueel grensoverschrijdend gedrag in de sport die in de media verschenen in 2017 hebben op korte termijn geresulteerd in concrete beleidsmaatregelen die de sportsector aanzetten tot actie betreffende hun ethisch sportbeleid. De nood aan praktijkmiddelen werd groot. De aandacht voor het thema seksueel grensoverschrijdend gedrag heeft zich het afgelopen jaar dan ook sterk doorgezet in de dagelijkse werking van ICES. ICES kreeg gedurende 3 jaar extra projectmiddelen toegekend (2018-2020) om rond integriteit te werken. Dit stelde ICES in staat een nieuwe medewerker aan te werven met expertise in case-ondersteuning: Marybel Vanbutsele. Na haar profilering in de sportsector werd al snel duidelijk dat de nood aan zowel beleidsmatige ondersteuning als case-ondersteuning hoog was. Naast ondersteuning bij cases (seksueel) grensoverschrijdend gedrag werden de nieuw aangestelde federatie-API's versterkt in hun rol door een basisopleiding federatie-API's die ICES heeft aangeboden ism Sensoa, een terugkomdag en intervisie.

Naast de ondersteuning van sportfederaties betreffende het thema seksueel grensoverschrijdend gedrag, ontstond onmiddellijk ook de nood om sportfederaties te helpen in hun sportclubondersteuning betreffende dit thema. Er werd hard gewerkt aan een ondersteuningspakket seksueel grensoverschrijdend gedrag specifiek voor sportclubs. Materialen die werden ontwikkeld voor sportfederaties, zoals het handelingsprotocol en gedragscodes, werden vertaald naar de context van de sportclub.

In 2018 rondde ICES haar partnership af binnen 2 Europese projecten: EU VOICE (seksueel grensoverschrijdend gedrag) en EU PARENT (sportouders). Via deelname aan deze projecten kon ICES haar netwerk verder uitbreiden en kennis vergaren om in te zetten in de Vlaamse context. Kennis die onmiddellijk kon worden toegepast in het project rond sportouders binnen de begeleidingstrajecten met 8 deelnemende sportorganisaties.

Het afgelopen jaar werden ook voorbereidingen getroffen voor het jaarthema van 2019: matchfixing. Informatie werd verzameld en gebundeld op een nieuwe themapagina 'Matchfixing' op de website. Daar werd reeds een overzicht van basisinzichten in de problematiek, goede praktijken, interessante instrumenten, relevante organisaties en achtergrondinformatie opgenomen.

Ook personeelsgewijs heeft ICES in 2018 heel wat watertjes doorzwoomen. Na 6 jaar dienst heeft ICES in maart afscheid genomen van haar eerste personeelslid, Lore Vandevivere, die samen met het bestuur jaren geijverd heeft voor meer aandacht voor ethiek in de sport in Vlaanderen. In mei werd een coördinator aangeworven om het team van ICES de komende jaren in goede banen te leiden: Evy Van Coppenolle.

Met groot enthousiasme en werklust zet ICES haar werk de komende jaren verder!

Kristine De Martelaer
Voorzitter Centrum Ethiek in de Sport vzw

Inhoudstafel

Strategische doelstelling 1.....	4
ICES informeert en sensibiliseert de Vlaamse Sportsector door middel van het verzamelen, verwerken en delen van de kennis inzake ethisch sporten.	
Strategische doelstelling 2.....	13
ICES ondersteunt het beleid inzake ethisch sporten als partner van de Vlaamse overheid.	
Strategische doelstelling 3.....	18
ICES stimuleert en ondersteunt de Vlaamse sportsector (sportfederaties, sportdiensten en koepelsportorganisaties) in een duurzame aanpak naar een ethisch sportklimaat.	
Strategische doelstelling 4.....	21
ICES sensibiliseert en ondersteunt de sportsector actief inzake prioritaire ethische thema's.	
Strategische doelstelling 5.....	28
ICES structureert en beheert haar werking met het oog op het kwaliteitsvol en transparant bereiken van haar doelstellingen.	
Aanpassingen beleidsplan 2018-2020.....	34
Nieuwe projecten 2019 – niet opgenomen in beleidsplan	36

Strategische doelstelling 1

ICES informeert en sensibiliseert de Vlaamse Sportsector door middel van het verzamelen, verwerken en delen van de kennis inzake ethisch sporten.

Operationele doelstelling 0101

Tegen 2020 groeit de kennis en expertise van ICES inzake ethisch sporten.

	Actie	2018	2019	2020
A010101	Relevante documenten / instrumenten opvolgen en evalueren.	x		
A010102	Interne kennisopbouw via deelname aan relevante studiedagen / congressen.	x		
A010103	Noden van actoren uit het werkveld inventariseren en actueel houden aan de hand van fiches (bv.: federaties, sportdiensten, dossierbeheerders Sport Vlaanderen...).	x		
A010104	Deelnemen (als projectleider of -partner) aan relevante (inter)nationale / sectoroverschrijdende projecten.	x		
A010105	Zoeken naar en samenwerken met relevant wetenschappelijk onderzoek (bv: Onderzoekplatform Sport, VSF-UGent project sportclubondersteuning ...).	x		

Bespreking acties

A010101: Relevante documenten/instrumenten opvolgen en evalueren.

Vier thema's (*armoede, seksueel grensoverschrijdend gedrag (SGG), fair play en interculturaliteit*) kregen een update met documenten/instrumenten. Armoede werd uitgebreid met een binnenlandse tool van ISB, SGG kreeg er twee instrumenten uit Nederland bij, fair play onderging een kleine herziening in het licht van het opkomende jaarthema, en interculturaliteit werd uitgebreid met actuele informatie van partnerorganisatie DEMOS.

Een extra thema matchfixing werd toegevoegd met achtergrondinformatie, 9 instrumenten, 2 goede praktijken en leeswaardige documenten. Deze themapagina is de eerste stap richting het nieuwe focusthema matchfixing in 2019.

A010102: Interne kennisopbouw via deelname aan relevante studiedagen/congressen.

- 22-24 januari: Meeting 3 EU PARENT Loughborough (thema sportouders)
- 1 maart: UGent Symposium Matchfixing (thema fair play)
- 27 maart: Symposium G-Sport Vlaanderen (thema G-Sport)
- 5-8 april: Safe Sport International Congres Madrid (thema SGG)
- 25 april: Lezingreeks leerstoel Callewaert (thema SGG)
- 3-5 mei: Slotconferentie EU VOICE (thema SGG)
- 22-24 mei: Slotconferentie EU PARENT (thema sportouders)
- 28 mei: Themadag kunstensector (thema SGG)
- 25 juni: Rondetafel Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag (thema SGG)
- 5-6 november: Pro Safe Sport+ meeting Den Haag (thema SGG)
- 14 december: Symposium Seksuele Gezondheid (thema SGG)

A010103: Noden van actoren uit het werkveld inventariseren en actueel houden aan de hand van fiches (bv.: federaties, sportdiensten, dossierbeheerders Sport Vlaanderen...).

In 2018 werd deze doelstelling niet ingevuld aan de hand van fiches. Voor het inventariseren van de noden van actoren uit het werkveld werd gebruik gemaakt van een online survey onder de deelnemers van de opleidingsdagen API (februari en juni) voor federatiemedewerkers. Aanvullend maken we gebruik van de gegevens uit de monitorbevraging die Sport Vlaanderen mei-juni heeft gevoerd onder federaties met betrekking tot het doelstellingskader SGG in de samenwerkingsovereenkomsten. In zomer 2018 vond een consultatieronde plaats (individuele gesprekken + online survey) om behoeften te bevragen bij federaties met het oog op het ontwikkelen van een ondersteuningspakket SGG. In totaal werden 6 federaties via een persoonlijk gesprek en 14 federaties via de online survey bevroegd en de resultaten hiervan werden gebundeld in een eindverslag dat als input diende voor de ontwikkeling van de ondersteuningstool SGG voor sportclubs.

A010104: Deelnemen (als projectleider of -partner) aan relevante (inter)nationale/sectoroverschrijdende projecten.

ICES was partnerorganisatie van het EU project PARENT. In werkjaar 2018 vonden twee meetings plaats (UK en Noorwegen) waarbij ICES inbreng presenteerde op vlak van seksueel grensoverschrijdend gedrag en het ondersteunen van ouders inzake het beschermen van de mentale en fysieke integriteit van hun sportende kinderen. In juli 2018 heeft ICES voorzien in de doorvertaling van de ontwikkelde tools naar instrumenten bruikbaar voor de Vlaamse sportsector. EU PARENT liep af op 30 juni 2018.

ICES was ook partnerorganisatie van het EU project VOICE. In werkjaar 2018 omvatte de inbreng van ICES deelname aan het slotcongres, begeleiden van een workshop inzake trainers op het slotcongres, uitschrijven van een handleiding bij educatief beeldmateriaal en instaan voor de verspreiding van de uitgewerkte resultaten binnen het Vlaamse sportlandschap. EU VOICE liep af op 30 juni 2018.

A010105: Zoeken naar en samenwerken met relevant wetenschappelijk onderzoek (bv: Onderzoeksplatform Sport, VSF-UGent project sportclubondersteuning ...).

In 2018 wordt nog niet samengewerkt met lopende onderzoeken. Tijdens de planningsdag voor het volgende werkingsjaar in december werd een eerste analyse gemaakt van mogelijke onderzoeken waarmee aansluiting kan gezocht worden in 2019.

Conclusie

De kennis en expertise van ICES is in de eerste helft van 2018 hoofdzakelijk en bewust gegroeid inzake de prioritaire thema's SGG en sportouders. Daarnaast werd een belangrijke voorbereidende stap richting het nieuwe jaarthema matchfixing gezet. In het najaar lag de focus op het uitrollen van de kennis en informatie uit het eigen project sportouders en het EU project PARENT binnen de Vlaamse sportsector. Tot slot werden de noden van sportfederaties met het oog op de ontwikkeling van een ondersteuningspakket SGG (voor sportclubs en sportfederaties) in kaart gebracht.

Operationele doelstelling 0102

Tegen 2020 groeit de kennisdeling van ICES inzake ethisch sporten.

	Actie	2018	2019	2020
A010201	Optimaliseren en onderhouden van het digitale kennisaanbod.	x		
A010202	Actieve aanwezigheid op relevante beurzen.	x		
A010203	Actieve kennisdeling via (sociale) media.	x		
A010204	Verzamelde kennis integreren in trainersopleidingen en relevante studieopleidingen (bv. LO, psychologie ...).			
A010205	Vormings- en informatieaanbod optimaliseren en uitrollen.	x		

Bespreking acties

A010201: Optimaliseren en onderhouden van het digitale kennisaanbod.

De thema's waarvoor ICES een informatieaanbod voorziet werden ook dit jaar actueel gehouden met nieuwe goede praktijken, nieuwe tools en nieuwe publicaties met achtergrondinformatie. Er werd ook een volledig nieuw thema toegevoegd: matchfixing. Ook daarvoor bieden we nu een overzicht van basisinzichten in de problematiek, instrumenten, goede praktijken, relevante organisaties en achtergrondinformatie.

De andere onderwerpen op de site zijn: armoede, eetproblemen, fair play, fysiek en psychisch geweld, G-sport, gedetineerden, gendergelijkheid, holebi's en transgender, interculturaliteit, officials, ouders, pesten, rechten van het kind, respect en solidariteit, seksueel grensoverschrijdend gedrag en topsport.

A010202: Actieve aanwezigheid op relevante beurzen.

ICES verzorgde een workshop SGG op het ISB-congres 2018 en de Trefdag Sportinfrastructuur over het omgaan met incidenten van grensoverschrijdend gedrag.

Op de slotconferentie van het EU project VOICE stond ICES in voor een workshop SGG over de rol van coaches bij het omgaan met incidenten van grensoverschrijdend gedrag.

We gaven in 2 provincies de vorming Sport met Grenzen op de Dag van de sportclubbestuurder (Dynamo). Op het Sportcongres (VVSP, VVS, Fitnessorganisatie) gaven we een lezing Protect Talent over het ethisch beschermen van jonge topsporters. Op het BVLO-congres gaven we 2 vormingen over grensoverschrijdend gedrag en pesten.

In december waren we aanwezig op de Dag van de Trainer in Gent. ICES gaf er 2 vormingen Sport Met Grenzen en was aanwezig met een informatiestand waar het Vlaggenpakket Sport met Grenzen en de infografieken over onze verschillende thema's in de kijker werden geplaatst.

A010203: Actieve kennisdeling via (sociale) media.

Website

In 2018 had onze website 14.605 gebruikers (= unieke bezoekers), die 60.747 pagina's bezochten (ongeveer 4 per bezoeker). Gemiddeld zijn dat 40 bezoekers per dag. Piekdag in 2018 was dinsdag 13 februari met 200 gebruikers.

Meest bekeken thema's:

1. Seksueel grensoverschrijdend gedrag (802)
2. Gendergelijkheid (745)
3. Pesten (424)
4. Fair play (346)
5. G-sport (341)
6. Armoede (335)
7. Fysiek en psychisch geweld (286)
8. Rechten van het kind (279)

Nieuwsbrief

- We versturen onze nieuwsbrief via Mailchimp. Onze nieuwsbrief heeft 775 geabonneerden (+137 sinds januari 2018).
- We haalden een openpercentage van 36 tot 52%, en een klikpercentage van 8 tot 17%.

Sociale media

- Facebook:
  - Onze pagina heeft 427 volgers (+ 28 sinds januari 2018) en 432 likes
  - We posten 2 tot 5 keer per maand. Een doorsnee post haalt 100 tot 200 views, met uitschieters naar 1100 (Oproep lesgesprek Sport Met Grenzen), 1900 (infographic officials in kader van VAR-berichtgeving) en 3300 (vacature coördinator ICES) volgers.
- Twitter:
  - 399 volgers (+ 49 sinds januari 2018), we volgen zelf 145 accounts
  - Met onze tweets bereikten we dit jaar 32.000 lezers

A010204: Verzamelde kennis integreren in trainersopleidingen en relevante studieopleidingen (bv. LO, psychologie ...).

Er werd samengewerkt met de Vlaamse Trainersschool om inhoud van het vlaggensysteem te integreren in het algemene gedeelte van de Initiatoropleiding. Alle nieuwe trainers maken nu tijdens hun opleiding kennis met het vlaggensysteem. Naar de toekomst toe willen we echter nog concreter en doelgerichter samenwerken met de VTS.

Gastlessen

- Gastles 'ethiek in de sport' voor masterstudenten sportmanagement UGent
- Gastles 'SGG in de sport' voor bachelorstudenten LO Thomas More
- Gastles 'ethiek in de sport' en 'SGG in de sport' aan internationale masterstudenten Sport Integrity KULeuven

A010205: Vormings- en informatieaanbod optimaliseren en uitrollen.

In 2018 gaven we 47 vormingen. We vragen een minimum aantal van 15 deelnemers waardoor we ook af en toe vormingen afgelasten door te weinig inschrijvingen. De doelstelling was om dit jaar 30 vormingen te organiseren.

37 vormingen gingen over 'Sport met Grenzen', 4 voor 'Positief Klimaat in je Sportclub' en 4 voor 'Time Out tegen Pesten'. Daarnaast organiseerden we nog enkele vormingen met thema's op aanvraag zoals 'Protect talent', 'Sportouders' en 'Ethiek in de sport'.

Bijkomend organiseerden we 2 'Train The Trainers' voor de vorming 'Sport met Grenzen'. Zo konden we onze poule met freelance vrijwilligers doen groeien, zodat we aan de stijgende vraag voor deze vorming kunnen blijven voldoen. We hebben nu 8 nieuwe kandidaten om onze huidige poule van 5 actieve lesgevers te versterken.

Overzicht van de vormingen

Datum	Aanvrager	Thema
24/jan	AV Sportraad Turnhout	SMG
5/feb	Jespo	SMG
7/mrt	VTS plus	SMG
19/mrt	Sportraad Merelbeke	SMG
21/mrt	Landelijke Rijverenigingen vzw	Positief Sportklimaat
27/mrt	AV Sportraad Turnhout	SMG
3/apr	Zwefed provincie Vlaams-Brabant	SMG
17/apr	Zwefed provincie Oost-Vlaanderen	SMG
25/apr	Zwefed provincie Antwerpen	SMG
26/apr	Thematische jeugd sportcoördinator stad Gent	TOP
22/mei	Zwefed provincie Limburg	SMG
26/mei	ICES	TTT SMG
2/jun	Dag vd sportclubbestuurder	SMG
13/jun	S-Sport // Recreas vzw	SMG
19 ju	Zwefed provincie West-Vlaanderen	SMG

19/jun	Trefdag ISB	SMG
10/sep	Sportdienst Heusden-Zolder	SMG
12/sep	Golf Vlaanderen vzw	SMG
13/sep	Stad Gent	SMG
15/sep	Vlaamse Atletiek Liga Oost-VI	SMG
25/sep	Sport Vlaanderen	API
27/sep	Farys	SMG
29/sep	3VL	SMG
29/sep	3VL	Sportouders
2/okt	Farys	SMG
2/okt	Sport Vlaanderen	API
4/okt	Farys	SMG
6/okt	Sportcongres	Protect talent
17/okt	Voetbal Vlaanderen vzw	SMG
18/okt	Voetbal Vlaanderen vzw	SMG
19/okt	Voetbal Vlaanderen vzw	SMG
20/okt	OKRA-SPORT +	SGG
25/okt	Farys	SMG
8/nov	Farys	SMG
14/nov	Farys	SMG
16/nov	BVLO	TOP
16/nov	BVLO	SMG
19/nov	Sportdienst Anzegem	Positief Sportklimaat
22/nov	Farys	SMG
24/nov	Dag vd Sportclubbest	SMG
24/nov	Vlaamse Atletiek Liga	SMG
29/nov	Farys	SMG
3/dec	Rugby Vlaanderen	SMG
5/dec	Hogent	Ethiek in de Sport
5/dec	AV sportraad Borgerhout	Sportouders
15/dec	Dag vd Trainer	SMG
15/dec	Dag vd Trainer	SMG

Conclusie

De actieve kennisdeling via nieuwsbrief en sociale media kent succes. Vooral de sterke groei in aantal abonnees op de nieuwsbrief van ICES zet zich zoals de voorbije jaren door. Enkel uitschieters op sociale media springen in het oog en zijn een basis voor de toekomst om op verder te werken. Najaar 2018 maakte ICES voor de eerste maal een communicatieplan waarbij een groei qua bereik en het optimaliseren van de inhoud die gepost wordt op onze sociale media een erg belangrijk onderdeel is.

Het vormingsaanbod kent een grote stijging ten opzichte van de voorbije jaren, met dank aan de verhoogde media- en beleidsaandacht voor het thema SGG. Sport Met Grenzen blijft veruit de meest aangevraagde vorming uit ons aanbod. De lesgeverspoule SMG kende een sterke groei met een succesvolle Trainer The Trainer-dag in het voorjaar van 2018.

Operationele doelstelling 0103

Tegen 2020 formuleert ICES gefundeerde standpunten over sportethische thema's op basis van de verzamelde kennis en expertise.

	Actie	2018	2019	2020
A010301	Actuele onderwerpen identificeren waarover een standpunt mogelijk en wenselijk is.	x		
A010302	Methodiek uitwerken op basis waarvan standpunten geformuleerd zullen worden (bv. via Algemene Vergadering, via optie 'expertencommissie' cfr. GES-decreet ...).	x		
A010303	Standpunten formuleren en verspreiden.	x		

Bespreking acties

A010301: Actuele onderwerpen identificeren waarover een standpunt mogelijk en wenselijk is.

Er werd in het najaar van 2018 een overzicht gemaakt van onderwerpen waarover een standpunt dient geformuleerd te worden. Dit overzicht is niet limitatief, en zal in de loop van de maanden/jaren aangepast worden:

- Kleedkamerbeleid
- Uittreksel strafregister model 2
- Hoe kunnen lokale overheden vorm geven aan een ethisch sportbeleid?
- Hoe casussen registreren als sportclub?
- Welke zijn de standaarden voor een goed ouderbeleid in de sportclub?
- Wat is het standpunt van ICES omtrent gelijke speeltijd (equal playtime) in sportclubs?
- Wat is het standpunt van ICES omtrent het selectiebeleid binnen sportclubs?
- Wat is het standpunt van ICES over het einddoel van een actie tegen pesten?
- Worden (en wanneer) ouders op de hoogte gebracht bij een incident van seksueel grensoverschrijdend gedrag? (bijv. tijdens sportkamp)
- Wat is het standpunt van ICES over transgenders en competitie?
- Houding tov evaluatiemomenten op einde van sportseizoen? Alternatieven voor een goede manier van feedback geven.

Deze onderwerpen zullen ongetwijfeld nog aangevuld worden met ethische thema's waar ICES aan werkt: gendergelijkheid, matchfixing,...

A010302: Methodiek uitwerken op basis waarvan standpunten geformuleerd zullen worden (bv. via Algemene Vergadering, via optie 'expertencommissie' cfr. GES-decreet ...).

De volgende methodiek wordt gehanteerd om de standpunten te formuleren:

1. ICES bezorgt alle leden AV een vergaderkalender van de vergaderingen RvB en de topics waar we op elke vergadering een standpunt rond willen formuleren.
2. Voor elke vergadering RvB maakt ICES een document op met voorbereiding van een bepaald standpunt.
3. Deze voorbereiding wordt naar alle leden AV gestuurd.

4. Elke RvB wordt 1u uitgetrokken om een standpunt te formuleren rond een bepaald topic.
5. Leden AV krijgen de kans via mail/telefoon op voorhand hun standpunt weer te geven en/of ze zijn zelf aanwezig op het eerste deel van de RvB waarin de standpunten worden besproken. Leden AV die niet in RvB zitten verlaten hierna de vergadering.
6. Personeel ICES schrijft het standpunt uit en laat op de volgende vergadering finaal goedkeuren door de RvB.

A010303: Standpunten formuleren en verspreiden.

In 2018 heeft ICES bovenstaande methodiek 2 x toegepast.

Op 2 vergaderingen RvB werden standpunten geformuleerd over:

- Uittreksel strafregistre model 2 (25/10/2019)
  - Hoe kunnen lokale overheden vorm geven aan een ethisch sportbeleid? (11/12/2019)
- Na overleg met ISB werd beslist geen standpunt te formuleren rond dit topic. Lokale besturen werken autonoom in hoe ze hun sportbeleid organiseren en ze worden door de overheid geen verplichtingen opgelegd. Dit in tegenstelling tot sportfederaties die hier wel verplichtingen rond opgelegd krijgen. Het is dan ook niet evident dat ICES hier een standpunt over gaat formuleren. Het lijkt zinvoller met lokale besturen af te stemmen hoe zij invulling zien te geven aan ethisch sportbeleid in hun gemeente, zonder al op voorhand met advies te komen. Het advies van ICES kan komen op het moment dat de vraag gesteld wordt door een gemeente.
- Er werd beslist in 2019 werk te maken van een piloottraject waarbij ICES ism ISB steden en gemeenten zal motiveren om vorm te geven aan hun ethisch sportbeleid. Dit project werd extra opgenomen in het beleidsplan van ICES.

Conclusie

In 2018 maakte ICES een oplistijng van mogelijke onderwerpen om standpunten rond te formuleren. Er werd een methodiek ontwikkelt om tot deze standpunten te komen en deze werd reeds 2 x toegepast: voor het uittreksel strafregister en ethiek lokaal sportbeleid. Echter werd in overleg met ISB beslist over ethiek lokaal sportbeleid geen standpunt te formuleren, maar werk te maken van persoonlijke begeleiding van lokale overheden in het vormgeven van een ethisch sportbeleid in hun gemeente. Het standpunt over het uittreksel strafregister werd uitgeschreven, en wordt finaal goedgekeurd door de RvB in 2019.

Strategische doelstelling 2

ICES ondersteunt het beleid inzake ethisch sporten als partner van de Vlaamse overheid.

Operationele doelstelling 0201

Tegen 2020 werkt ICES kwaliteitsstandaarden inzake ethisch sporten uit zoals voorzien in het decreet Gezond en Ethisch Sporten.

	Actie	2018	2019	2020
A020101	Werkwijze voor erkenning kwaliteitsstandaarden analyseren.	x		
A020102	Plan opstellen voor het uitwerken van voorstel tot erkenning kwaliteitsstandaarden cfr. de regelgeving.	x		
A020103	Kwaliteitsstandaard testen en herwerken.			
A020104	Voorstel tot erkenning kwaliteitsstandaarden voorbereiden en indienen.			

Bespreking acties

A020101: Werkwijze voor erkenning kwaliteitsstandaarden analyseren.

ICES heeft deze doelstelling in haar beleidsplan opgenomen vooraleer door de Overheid werd beslist om bepalingen rond integriteit in het decreet op de georganiseerde sportsector op te nemen.

Toen het beleidsplan werd geschreven werden de kwaliteitsstandaarden gezien als een middel om aan de sector duidelijk te maken wat ze konden doen wanneer ze als sportorganisatie rond ethiek zouden werken. Het geeft ook een signaal van de overheid dat ethiek in de sport belangrijk is en dat elke sportorganisatie hieraan zou moeten werken.

De hoogdringendheid hiervan is nu echter verdwenen, aangezien het voeren van een integriteitsbeleid en het hebben van een API opgenomen werd in het federatiedecreet.

Echter kunnen deze kwaliteitsstandaarden wel nog nuttig zijn voor de rest van de sportsector. Bijv. voor de lokale overheden is het interessant een stok achter de deur te hebben vanuit de Overheid als het gaat over het belang en de aandacht die er zouden moeten zijn voor ethiek in de sport.

ICES besliste hier geen werk van te maken in de huidige beleidsperiode, en naar de volgende beleidscyclus toe te herbekijken of we dit terug opnemen.

A020102: Plan opstellen voor het uitwerken van voorstel tot erkenning kwaliteitsstandaarden cfr. de regelgeving.

Niet van toepassing.

A020103: Kwaliteitsstandaard testen en herwerken.

Niet van toepassing.

A020104: Voorstel tot erkenning kwaliteitsstandaarden voorbereiden en indienen.

Niet van toepassing.

Conclusie

Door de nieuwe decretale verankering van integriteit in het sportfederatiedecreet werd beslist dat het op dit moment geen prioriteit is voor ICES om kwaliteitsstandaarden ethisch sporten op te maken.

Echter kunnen deze kwaliteitsstandaarden wel nog nuttig zijn voor de rest van de sportsector. Bijv. voor de lokale overheden is het interessant een stok achter de deur te hebben vanuit de overheid als het gaat over het belang en de aandacht die er zouden moeten zijn voor ethiek in de sport.

Er zal naar de komende beleidsperiode toe bekeken worden of ICES dit effectief zal opnemen.

Operationele doelstelling 0202

Tegen 2020 adviseert en ondersteunt ICES de Vlaamse overheid bij relevante beleidsdocumenten inzake ethisch sporten.

	Actie	2018	2019	2020
A020201	Deelname aan / participatie in relevante beleidsonderganen (bv.: Vlaamse Sportraad, Commissie beleidsfocus Jeugdsport, Expertencommissie en AV Risicovechtsport ...).	x		
A020202	ICES-werking actief promoten bij alle departementen van Sport Vlaanderen.	x		
A020203	Actief bijdragen aan relevante beleidsdocumenten (bv.: beleidsbrief sport, parlementaire vragen, interne nota's ...).	x		

Bespreking acties

A020201: Deelname aan/participatie in relevante beleidsonderganen (bv.: Vlaamse Sportraad, Commissie beleidsfocus Jeugdsport, Expertencommissie en AV Risicovechtsport ...).

Lore Vandevivere zetelt in de Vlaamse Sportraad. Na haar vertrek zijn de banden nog behouden, maar haar mandaat is niet verbonden aan ICES. Ook Piet Meneve en Sophie Cools, beide leden RvB van ICES, zijn lid van de Vlaamse Sportraad.

Evy Van Coppenolle zetelt in de Commissie beleidsfocus Jeugdsport. In 2018 is één vraag gekomen inzake het criterium ethisch sporten en spelplezier. Eind juni 2018 werd opnieuw een goedkeuringsronde georganiseerd voor de ingediende projecten voor 2019.

Evy Van Coppenolle zetelt in de Algemene Vergadering van het Risicovechtsportplatform. In april nam Simon De Vriendt voor ICES deel aan de Algemene Vergadering, in afwachting van de nieuwe aanstelling van Evy Van Coppenolle. Kort daarna werd een Uitzonderlijke Algemene Vergadering georganiseerd waar Evy Van Coppenolle voor de eerste maal op aanwezig was.

Evy Van Coppenolle zetelt ook in de expertencommissie risicovechtsporten en was in 2018 aanwezig op 2 vergaderingen van deze commissie.

Evy Van Coppenolle zetelt in het Netwerk Kies Kleur tegen Pesten en vertegenwoordigt daar de gehele sportsector inzake het thema pesten.

A020202: ICES-werking actief promoten bij alle departementen van Sport Vlaanderen.

Op 18 oktober kreeg ICES de kans haar werking voor te stellen op het managementcomité van Sport Vlaanderen. Per afdeling van Sport Vlaanderen werd de huidige en de eventueel toekomstige samenwerking besproken. ICES zal de komende jaren werk maken van meer concrete samenwerking met elke afdeling van Sport Vlaanderen.

A020203: Actief bijdragen aan relevante beleidsdocumenten (bv.: beleidsbrief sport, parlementaire vragen, interne nota's ...).

ICES werd geconsulteerd bij 4 parlementaire vragen, hoofdzakelijk in het kader van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

ICES verzorgde een uitgebreide bijdrage bij de parlementaire commissie inzake seksueel grensoverschrijdend gedrag, met voorstellen richting het verankeren van aanspreekpersonen integriteit, een meer verplichtend doelstellingenkader en een versterking van het bestaande Vlaggensysteem instrument.

ICES werkte nauw samen met Sport Vlaanderen en Kabinet Sport voor de verdere opvolging van de ondersteuningsdocumenten inzake SGG. Ook gaf ICES input bij het opstellen van de monitor die gebruikt wordt bij het opvolgen van de samenwerkingsovereenkomsten van sportfederaties (juni 2018).

Conclusie

De nauwe samenwerking inzake SGG die in het verleden bestond tussen ICES en Sport Vlaanderen/Kabinet Sport blijft behouden.

De vertegenwoordiging van ICES in de commissie Jeugdsport blijft relevant aangezien dit binnen veel federaties het instrument bij uitstek blijft om aan ethisch sporten te werken op clubniveau.

ICES wil haar samenwerking met de verschillende afdelingen van Sport Vlaanderen, na kennismaking op het managementcomité in oktober, verder versterken door per afdeling te bekijken waar concrete samenwerking mogelijk is.

Operationele doelstelling 0203

Tegen 2020 participeert en evalueert ICES het strategisch lerend netwerk zoals voorzien in het decreet Gezond en Ethisch Sporten.

	Actie	2018	2019	2020
A020301	Actieve deelname aan voorbereiding (bv: agenda-setting) en uitwerking van het lerend netwerk.	x		
A020302	Monitoring en evaluatie van de werking van het lerend netwerk in samenwerking met Sport Vlaanderen.	x		

Bespreking acties

A020301: Actieve deelname aan voorbereiding (bv: agenda-setting) en uitwerking van het lerend netwerk.

ICES nam actief deel aan het lerend netwerk op 9 maart 2018. Hoofdzakelijk kwam hier het doelstellingenkader SGG aan bod. Voorts bracht ICES een stand van zaken van het project sportouders, en een vooruitblik op het nieuwe jaarthema matchfixing 2019.

Er werd een tweede lerend netwerk georganiseerd op 10 december 2018. Tijdens deze vergadering werden de inspanningen van de verschillende partners omtrent ethiek in de sport uitgewisseld.

Het jaarthema matchfixing werd bestendigd en er werd beslist de aanpak te spreiden over 2 delen:

- Een 'zachte' aanpak: naar de brede sportsector toe, met sterke link met fair play;
- Een 'harde' aanpak: voor sportfederaties die er specifiek voor kiezen rond dit thema te werken binnen zachte indicatoren van goed bestuur: klokkenluidersregeling, gedragscodes,...

A020302: Monitoring en evaluatie van de werking van het lerend netwerk in samenwerking met Sport Vlaanderen.

In overleg met Sport Vlaanderen werd beslist de evaluatie van het lerend netwerk uit te stellen tot na de aanstelling van een nieuwe minister van sport, en tot na de opstart van het nieuwe beleidsnetwerk gelijke kansen, waar ICES ook deel van zal uitmaken. De vraag rijst of het lerend netwerk ethisch sporten vooral een strategisch en adviserend orgaan dient te zijn, of of zij ook operationeel werk op zich dient te nemen.

Conclusie

De monitoring en evaluatie van het lerend netwerk zal worden uitgesteld tot na de aanstelling van een nieuwe minister, en de opstart van het nieuwe beleidsnetwerk gelijke kansen. De vraag is welke opdracht dit lerend netwerk uiteindelijk zal hebben in de toekomst.

Strategische doelstelling 3

ICES stimuleert en ondersteunt de Vlaamse sportsector (sportfederaties, sportdiensten en koepelsportorganisaties) in een duurzame aanpak naar een ethisch sportklimaat.

Operationele doelstelling 0301

Tegen 2020 biedt ICES ondersteuning aan op basis van vier pijlers: helpdesk, instrumenten, vorming en individuele maatbegeleiding.

	Actie	2018	2019	2020
A030101	Als helpdesk fungeren inzake ethisch sporten voor federaties, sportdiensten en koepelsportorganisaties.	x		
A030102	Relevante instrumenten opvolgen, evalueren, doorvertalen en aanbieden naar het werkveld.	x		
A030103	Vormings- en informatieaanbod uitwerken en uitdragen.	x		
A030104	Individuele maatbegeleiding obv. het 8-stappenplan uitwerken en aanbieden aan federaties, sportdiensten en koepelsportorganisaties.	x		

Bespreking acties

A030101: Als helpdesk fungeren inzake ethisch sporten voor federaties, sportdiensten en koepelsportorganisaties.

In 2018 deden 18 federaties, 4 sportdiensten en 2 koepelsportorganisaties een beroep op de helpdesk van ICES inzake ethisch sportbeleid. Zo goed als alle vragen kaderden in het opmaken en implementeren van een integriteitsbeleid met focus op seksueel grensoverschrijdend gedrag. Bij de sportfederaties ligt de focus vooral op het ondersteunen van de federatie-API's, het stimuleren en ondersteunen van club-API's en het opmaken van een handelingsprotocol. Bij sportdiensten zijn de vragen gerelateerd aan sportinfrastructuren en zwembaden, bijvoorbeeld inzake privacy en richtlijnen van smartphonegebruik in kleedkamers, of het omgaan van vermoedens van grensoverschrijdend gedrag.

A030102: Relevante instrumenten opvolgen, evalueren, doorvertalen en aanbieden naar het werkveld.

Zie actie A010101.

A030103: Vormings- en informatieaanbod uitwerken en uitdragen.

Zie actie A010205.

ICES heeft in 2018 312 vlaggenpakketten verkocht. Hierbij bestellen vooral clubs en individuen het pakket, maar ook enkele sportfederaties bestellen voor hun clubs de vlaggenpakketten in grotere aantallen.

A030104: Individuele maatbegeleiding obv. het 8-stappenplan uitwerken en aanbieden aan federaties, sportdiensten en koepelsportorganisaties.

Met de Zwemfederatie en Gymfederatie liep in het voorjaar van 2018 een individueel traject omtrent het stimuleren en informeren van API's op clubniveau. Via een samenwerking tussen ICES en de federatie worden per provincie club-API's samengebracht en geïnformeerd via een vorming Vlaggensysteem met aansluitend toelichting over handelingsprotocol en de rol van club-API's.

In najaar 2018 werd met een aantal sportfederaties bilateraal samengewerkt om een ondersteuningspakket SGG voor sportclubs te ontwikkelen op basis van het 8-stappenplan. De testfase voor dit pakket is gepland januari-maart 2019.

Met ISB zijn voorjaar 2018 de eerste stappen gezet om ondersteuning voor sportdiensten te ontwikkelen specifiek gefocust op sportinfrastructuurbeheerders. De basis van het piloottraject voor 2019 werd uitgewerkt in december 2018 met daarbij een focus op het stimuleren van meldcultuur en interdepartementale samenwerking binnen lokale overheden.

Conclusie

Vragen en ondersteuning gaan bijna uitsluitend over seksueel grensoverschrijdend gedrag (SGG). ICES plant de ontwikkeling van een ondersteuningspakket SGG op basis van het 8-stappenplan in nauwe samenwerking met enkele pilootfederaties en -clubs. Zie OD0302. Uit overlegmomenten met ISB werd beslist in 2019 te starten met piloottrajecten waarbij ICES een aantal geïnteresseerde steden en gemeenten zal ondersteunen in hun ethisch sportbeleid.

Uit het afgelopen jaar is voor ICES duidelijk gebleken dat sportfederaties zowel wat betreft beleidsondersteuning (opmaak handelingsprotocol, installeren ethische commissie,...) als wat betreft concrete ondersteuning bij cases integriteit nood hebben aan heel wat ondersteuning. Dit is voor hen een gloednieuw gegeven, en ondanks de vele contactmomenten die reeds werden georganiseerd, wordt dit thema ervaren als complex en niet evident om beleid rond te voeren binnen de sportfederatie.

Operationele doelstelling 0302

Tegen 2020 evalueert ICES het 8-stappenplan naar een ethisch sportklimaat en breidt het verder uit.

	Actie	2018	2019	2020
A030201	Plan opstellen voor het evalueren van het 8-stappenplan aan de hand van piloottrajecten.	x		
A030202	Piloottrajecten uitvoeren in samenwerking met actoren uit het werkveld van verschillende niveaus.	x		
A030203	Het 8-stappenplan actualiseren en uitbreiden met het oog op erkenning als ethische kwaliteitsstandaard.			

Bespreking acties

A030201: Plan opstellen voor het evalueren van het 8-stappenplan aan de hand van piloottrajecten.

ICES werkte in juni een actieplan uit voor de ontwikkeling van een ondersteuningspakket SGG op basis van het 8-stappenplan. Najaar 2018 volgde de uitwerking, en vanaf januari-februari 2019 zal het pakket getest worden bij een aantal pilootfederaties en -clubs. De lancering is gepland voor het voorjaar van 2019.

A030202: Piloottrajecten uitvoeren in samenwerking met actoren uit het werkveld van verschillende niveaus.

De testfase is gepland voor januari-februari 2019. De lancering is gepland voor het voorjaar van 2019.

A030203: Het 8-stappenplan actualiseren en uitbreiden met het oog op erkenning als ethische kwaliteitsstandaard.

De hoogdringendheid rond het erkennen van ethische kwaliteitsstandaard is afgenomen, dus werd beslist om deze doelstelling te schrappen voor deze beleidscyclus en opnieuw te bekijken ifv de volgende beleidscyclus.

Conclusie

Zowel de methodiek als de ondersteunende materialen van het 8-stappenplan hebben gefungeerd als basis voor de ontwikkeling van het ondersteuningspakket SGG voor sportclubs. De lancering hiervan is, na een testperiode bij federaties en clubs, gepland voor het voorjaar van 2019. De evaluatie van dit pakket (specifiek gericht op SGG) en de implementatie ervan in de praktijk kan als basis dienen om indien nodig het 8-stappenplan (per definitie thema-loos) verder te verfijnen.

Strategische doelstelling 4

ICES sensibiliseert en ondersteunt de sportsector actief inzake prioritaire ethische thema's.

Operationele doelstelling 0401

Tegen 2020 ontwikkelt ICES een totaalaanbod inzake het thema integriteit.

	Actie	2018	2019	2020
A040101	Individuele maatbegeleiding uitwerken en aanbieden aan federaties, sportdiensten en koepelsportorganisaties (VSF, ISB, Sportwerk Vlaanderen, Sport Vlaanderen) specifiek inzake integriteitsbeleid.	x		
A040102	API's op sectorniveau binnen sportfederaties opleiden, ondersteunen via een API-opleiding, handleiding en het faciliteren van onderlinge kennisdeling.	x		
A040103	Als backoffice fungeren voor API's op sectorniveau bij cases inzake integriteit (federaties, sportdiensten, koepelsportorganisaties).	x		
A040104	Een structureel opvolgingssysteem voor cases ontwikkelen en uitrollen via de opgeleide API's op sectorniveau.	x		
A040105	Sectoroverschrijdende initiatieven opvolgen en ondersteunen vanuit sport.	x		
A040106	Internationale initiatieven opvolgen en ondersteunen vanuit Vlaanderen.	x		
A040107	Vormingsaanbod optimaliseren en aanbieden/uitbreiden aan relevante doelgroepen.	x		

Stand van zaken acties

A040101: Individuele maatbegeleiding uitwerken en aanbieden aan federaties, sportdiensten en koepelsportorganisaties (VSF, ISB, Sportwerk Vlaanderen, Sport Vlaanderen) specifiek inzake integriteitsbeleid.

Zie acties onder OD0301.

A040102: API's op sectorniveau binnen sportfederaties opleiden, ondersteunen via een API-opleiding, handleiding en het faciliteren van onderlinge kennisdeling.

De API-opleiding werd in samenwerking met Sensoa en het advocatenkantoor STIBBE grondig voorbereid en uitgewerkt. Zo werd de syllabus opgemaakt en de opleiding didactisch uitgewerkt. De tweedaagse opleiding werd reeds 3 maal georganiseerd en geëvalueerd. In februari/maart vond de API-opleiding plaats in Antwerpen en in Gent. In juni werd het vormingsaanbod opnieuw aangeboden op zaterdagen om tegemoet te komen aan de vraag van de nog niet opgeleide API's.

In november volgde een API-opleiding voor de centra van Sport Vlaanderen. ICES heeft input gegeven op het huidige handelingsprotocol dat Sport Vlaanderen hanteert. Echter is voor ICES op dit moment niet duidelijk of Sport Vlaanderen dit verder heeft afgehandeld.

In oktober werd een terugkomdag voor de opgeleide API's georganiseerd. Deze terugkomdag was een succes, 40 opgeleide API's waren aanwezig. Diverse thema's werden toegelicht. Zo werd ingezet op profilering, op het verder en gericht in kaart brengen van incidenten en op nazorg. Met het doel de API's een duidelijker zicht te bieden op de sociale kaart kwam ook Stop It Now! hun werking verzorgen alsook een toelichting geven rond gespreksvoering met daders.

Tot slot stond de terugkomdag ook in het licht van het creëren van een overlegplatform. De API's maakten kennis en proefden van het concept "intervisie". Tijdens de intervisies krijgen API's de kans om "hun cases" op een gestructureerde manier in kleine groepjes te bespreken. Dit met als doel kruisbestuiving, kennisoverdracht en het kritisch onder de loep nemen van het functioneren als API.

In september 2018 werd een profileringsfilmpje gemaakt van Marybel als case-ondersteuner integriteit van ICES. Dit filmpje diende om Marybel te profileren tov de sportsector, maar dient ook als good practice naar sportfederaties toe, zodat zij dit op dezelfde manier kunnen doen naar hun sportclubs toe.

Uit de evaluatieformulieren van de terugkomdag blijkt dat dergelijke organisatie als heel zinvol en zelfs noodzakelijk wordt gezien. Deze momenten zijn een uitgelezen kans voor API's om hun kennis te verbreden en hen te versterken in hun rol binnen hun sportfederatie.

A040103: Als backoffice fungeren voor API's op sectorniveau bij cases inzake integriteit (federaties, sportdiensten, koepelsportorganisaties).

De API's kunnen beroep doen op de case-ondersteuner bij cases inzake integriteit. Sinds april 2018 wordt dit concreet door ICES aangeboden. De API's vonden intussen hun weg naar dit aanbod. Er werd advies op maat gegeven aan de API's in verband met cases grensoverschrijdend gedrag. De casussen werden nauwgezet verder opgevolgd.

In totaal werden 45 cases aangemeld waarvan 35 sinds april naar aanleiding van de communicatie rond ondersteuning bij gevallen van grensoverschrijdend gedrag.

Naast de cases konden de API's intekenen op een individueel gesprek met de medewerker integriteit om hangende algemenere vragen te bespreken. Een 4-tal federaties tekenden hierop in. De vragen waren zowel beleidsgericht als praktisch gericht (zoals bijv. over gespreksvoering).

A040104: Een structureel opvolgingssysteem voor cases ontwikkelen en uitrollen via de opgeleide API's op sectorniveau.

In het kader van het opzetten van een structureel opvolgingssysteem werd gedurende de tweede helft van het jaar contact opgenomen met verschillende bedrijven. Verschillende systemen werden vergeleken en beoordeeld afhankelijk van de noden voor een duidelijk opvolgingssysteem. Eenmaal de keuze van het systeem gemaakt werd, werden verschillende offertes aangevraagd en vonden onderhandelingsgesprekken plaats. In 2019 worden deze voorgelegd aan de Raad van Bestuur en wordt dit na hun goedkeuring verder uitgerold. Eenmaal dit systeem voldoende ingebed is bij ICES, zal bekeken worden hoe dit op sectorniveau aanbevolen kan worden.

A040105: Sectoroverschrijdende initiatieven opvolgen en ondersteunen vanuit sport.

- **Sectordag Kunstenplatform 28 mei**

De podiumkunsten- en muzieksector organiseerden een sectordag rond grensoverschrijdend gedrag. Het kunstenplatform wenst de denkoefening te maken rond de aanpak van seksueel

grensoverschrijdend gedrag binnen hun sector. ICES nam deel aan de sectordag en gaf een uiteenzetting betreffende de aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag in de sportsector. Het traject dat de sportsector reeds doorlopen heeft, de 6 beleidsmaatregelen, alsook het instrument rond het vlaggensysteem werden toegelicht.

- **Rondetafel Seksueel Grensoverschrijdend gedrag - een preventief beleid 25 mei**
ICES werd uitgenodigd op de rondetafelgesprekken betreffende seksueel grensoverschrijdend gedrag, een initiatief van SENSOA. De rondetafel was een eerste aanzet richting het Symposium dat plaatsvond in december en waar ook ICES aanwezig was. De rondetafel bracht verschillende intermediairs samen met als doel na te denken over de omvang, de aard, de prioriteiten, alsook de preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag binnen de verschillende contexten en doelgroepen. Er werd eveneens nagedacht over vraagstukken zoals het verhogen van de toegang tot de zorg en de hulpverlening. Het huidige beleid werd kritisch onder de loep genomen.
- **Symposium Seksuele Gezondheid - Sensoa**
Op 14 december organiseerde Sensoa het Symposium Seksuele Gezondheid. Op het symposium werden de resultaten van de ronde tafel gesprekken van mei en juni (zie hierboven) voorgesteld alsook aanbevelingen geformuleerd met betrekking tot het verbeteren van seksuele gezondheid. Voor de plenaire sessie omtrent het thema Seksueel Grensoverschrijdend gedrag werd ICES gevraagd als good practice om het API verhaal voor te stellen. ICES besprak de werking alsook de uitdagingen.
- **Stop It Now!**
Op 6 juli vond een overleg plaats met de medewerkers van de hulplijn voor mensen met pedofiele gevoelens. Op dit overleg werden vragen van werknemers over hoe om te gaan met cases binnen de sportwereld, alsook het Vlaggensysteem en de werking van ICES uitgelegd. De doelstelling van dit overleg was het ontwikkelen van een draaiboek voor de medewerkers van het SIN-team over hoe om te gaan met cases binnen de sportcontext.
- **1712 - 15 maart**
In het kader van de API-opleiding werd een overleg gepland met 1712. Op dit overleg werd beslist dat federatie-API's gemandateerd zijn om rechtstreeks contact te nemen met de tweedelijnsdiensten (Vertrouwenscentra Kindermishandeling en Centra Algemeen Welzijnswerk) bij gevallen van grensoverschrijdend gedrag. De federatie-API's dienen bijgevolg niet eerst te passeren via 1712. De club-API's daarentegen wel. Naar de toekomst toe zal ICES ook met hen trachten een draaiboek uit te werken.

A040106: Internationale initiatieven opvolgen en ondersteunen vanuit Vlaanderen.

ICES was partnerorganisatie van het EU project VOICE. In werkjaar 2018 omvatte de inbreng van ICES deelname aan het slotcongres, begeleiden van een workshop inzake trainers op het slotcongres, uitschrijven van een handleiding bij educatief beeldmateriaal en instaan voor de verspreiding van de uitgewerkte resultaten binnen het Vlaamse sportlandschap. EU VOICE liep af in juni 2018.

A040107: Vormingsaanbod optimaliseren en aanbieden/uitbreiden aan relevante doelgroepen.

Het vormingsaanbod betreffende Sport met Grenzen is een succes (zie OD0102). De vorming Sport met Grenzen wordt herwerkt en geüniformeerd. De herwerking bestaat eruit enerzijds het pakket

Vlaggensysteem te updaten en anderzijds uit een evaluatie en update van de vorming. De doelstelling bestaat eruit de box van het Vlaggensysteem af te werken en te herdrukken. Vervolgens zal ook de vorming Sport met Grenzen worden geüpdatet in functie van het herwerkte Vlaggensysteem.

Het vlaggensysteem en de herwerking werd in eerste fase intern geëvalueerd. Vervolgens werd dit afgetoetst met het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling en met Sensoa. De gesprekken met Sensoa vonden reeds plaats in 2018 maar zetten zich verder in 2019 gezien ook zij aan hun moedersysteem aanpassingen uitvoeren die we voor de Sportversie mogelijks overnemen. Vervolgens volgt nog een testfase met een aantal federaties.

Conclusie

ICES heeft in 2018 de sportsector actief ondersteund voornamelijk betreffende het thema seksueel grensoverschrijdend gedrag, en dit zowel beleidsmatig als op het gebied van ondersteuning bij concrete cases SGG.

Vanaf februari 2018 diende elke sportfederatie een federtie-API aan te stellen. Het merendeel van deze federatie-API's werd opgeleid door ICES ism Sensoa en is op de hoogte van het aanbod van ICES.

In 2018 kreeg ICES 45 meldingen binnen omtrent cases (seksueel) grensoverschrijdend gedrag waarbij ICES telkens optrad als adviesverlener, en in sommige gevallen als bemiddelaar.

In de tweede helft van 2018 werd verder gewerkt aan het kenbaar maken van het aanbod betreffende beleids- en case-ondersteuning seksueel grensoverschrijdend gedrag. Er werd voor de eerste maal een terugkomdag georganiseerd en een opstart gemaakt voor de organisatie van intervisies vanaf 2019.

Daarenboven werd in het najaar ingezet op het herwerken en updaten van het huidige vlaggensysteem sport alsook op het uitrollen van een opvolgings- en registratiesysteem voor cases van grensoverschrijdend gedrag.

Operationele doelstelling 0402

Tegen 2020 ondersteunt ICES de Vlaamse sportsector inzake het thema sportouders.

	Actie	2018	2019	2020
A040201	Individuele begeleidingstrajecten.	x		
A040202	Ontwikkeling van vorming en instrumenten obv ervaringen begeleidingstrajecten en Europees project Parent.	x		

Bespreking acties

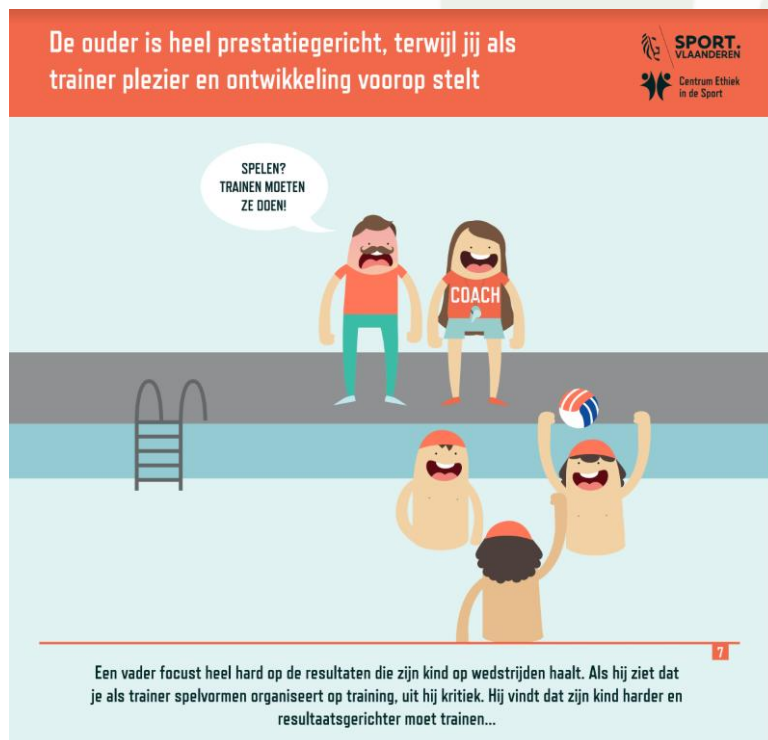
A040201: Individuele begeleidingstrajecten.

10 individuele deelnemers kwamen eind januari 2 dagen samen tijdens 2 workshops met 8 sprekers. De doelstelling om 8 kandidaten te vinden werd dus gehaald. De deelnemers: Antwerpen Sportstad vzw, BX Brussels, FROS Multisport, Jespo, Sportdienst Kortrijk, Sportdienst Schoten, Sportwerk Vlaanderen, Vlaamse Hockey Liga, Vlaamse Judofederatie en Vlaamse Zwemfederatie.

Daarna werd een elektronische vragenlijst verspreid die polst naar de noden bij coaches in hun samenwerking met ouders.

Op basis van de bevraging werden de noden van de verschillende deelnemers in kaart gebracht, en deed ICES suggesties hoe ze die problemen konden aanpakken met vormingen, interessante tools of goede praktijken.

Samen met de Arteveldehogeschool Gent ontwikkelde ICES ook een kaartenspel rond de problemen die in de bevraging werden aangehaald. Die zullen in 2019 gebruikt worden in een nieuwe vorming Sportouders. Ook stelde ICES een modeltraject op voor een ouderwerking dat aan de verschillende partners werd voorgesteld.

Voorbeeld van een van de nieuw ontwikkelde kaarten.

A040202: Ontwikkeling van vorming en instrumenten obv ervaringen begeleidingstrajecten en Europees project Parent.

In 2018 waren er al verkennende gesprekken met personen van M-factor en de VVS (Vlaamse Vereniging voor Sportpsychologen), die zich bereid toonden om expertise te leveren. Het Europese project liep af eind juni, er werd een brochure geschreven en een website gelanceerd. ICES was onmiddellijk erg enthousiast over de inhoud en engageerde zich daarom om voor Nederlandstalige vertalingen te zorgen.

Conclusie

Door de personeelwissels en de focus op integriteit is de oorspronkelijke tijdlijn van het project sportouders wat aangepast, maar na de zomer kwam het project terug op snelheid. Dat leverde dit jaar concrete resultaten op met het opstellen van een modeltraject, de resultaten van de enquête sportouders, en de ontwerpen van een kaartenspel voor een nieuwe vorming. Dankzij het Europese project Sport Parent EU kregen we ook bijkomende kennisdocumenten ter beschikking. In 2019 worden de begeleidingstrajecten verdergezet en wordt met elke partner afzonderlijk bekeken waar ICES nog kan ondersteunen. De vorming sportouders zal gefinaliseerd worden tegen het einde van de zomer 2019.

Operationele doelstelling 0403

Tegen 2020 ontwikkelt ICES een basisaanbod inzake het thema fairplay.

	Actie	2018	2019	2020
A040301	Een educatief preventie-aanbod inzake matchfixing en wedstrijdvervalsing voor sporters ontwikkelen.			
A040302	Een laagdrempelig informatie-aanbod inzake matchfixing en wedstrijdvervalsing voor sportorganisaties ontwikkelen.	x		

Bespreking acties

A040301: Een educatief preventie-aanbod inzake matchfixing en wedstrijdvervalsing voor sporters ontwikkelen.

Nog niet van toepassing. Verkennende gesprekken met betrokken federaties (focus matchfixing in beleidsplan) en experts staan begin 2019 gepland. Wel vonden in 2018 reeds verkennende gesprekken plaats met Tennis Vlaanderen, Voetbal Vlaanderen en Badminton Vlaanderen over hun huidige aanpak omtrent matchfixing.

A040302: Een laagdrempelig informatie-aanbod inzake matchfixing en wedstrijdvervalsing voor sportorganisaties ontwikkelen.

Informatie werd verzameld via medeorganisatie symposium matchfixing met UGent, de conventie van Europarlementslid Bogdan Wenta, en een stageopdracht van de Amerikaanse studente Breanna McCoy. De informatie van deze verschillende kanalen werd gebundeld op een nieuwe themapagina 'Matchfixing' op de website. Daar vind je een overzicht van basisinzichten in de problematiek, goede praktijken, interessante instrumenten, relevante organisaties en achtergrondinformatie.

Conclusie

Met de uitbreiding van het informatie-aanbod hebben we een eerste stap gezet rond het thema matchfixing. In 2019 zullen we onze expertise hierin verder laten groeien door intensief overleg met federaties en experts om uiteindelijk te komen tot een preventie-aanbod inzake matchfixing.

Strategische doelstelling 5

ICES structureert en beheert haar werking met het oog op het kwaliteitsvol en transparant bereiken van haar doelstellingen.

Overzicht personeel ICES 2018

Personeelslid	In dienst	Uit dienst	Functie	Arbeidsregime
Lore Vandevivere	09/07/2012	16/03/2018	Beleidsmedewerker/coördinator	100%
Simon De Vriendt	29/11/2016		Beleidsmedewerker	Januari - februari: 60% Maart - mei: 80% Juni - december: 50%
Arne Aerts	11/02/2013		Beleidsmedewerker	50%
Marybel Vanbutsele	26/03/2018		Case-ondersteuner integriteit	100%
Evy Van Coppenolle	21/05/2018		Coördinator	100%

Juli 2018

V.l.n.r.: Simon De Vriendt - Evy Van Coppenolle - Arne Aerts - Marybel Vanbutsele

Operationele doelstelling 0501

Tegen 2020 evalueert en herwerkt ICES haar personeelsbeleid en rolt dit verder uit.

	Actie	2018	2019	2020
A050101	Opleidingsmogelijkheden voor het personeel in kaart brengen.	x		
A050102	Bijscholingsmomenten voor het personeel.	x		
A050103	Functioneringsgesprekken met het personeel.	x		

Stand van zaken acties

A050101: Opleidingsmogelijkheden voor het personeel in kaart brengen.

Bij de start van de nieuwe coördinator Evy Van Coppenolle werden individuele startgesprekken gehouden waarbij werd gepolst naar de opleidingsnoden bij de medewerkers. In 2018 werd ingetekend op opleidingen wanneer er interesse is en dit past binnen het doelstellingskader van de medewerker. In 2019 zal echter werk worden gemaakt van een concreet opleidingsplan.

A050102: Bijscholingsmomenten voor het personeel.

In het najaar van 2018 hebben de medewerkers van ICES een bijscholing/opleiding gevolgd in functie van efficiënt werken, plannen en organiseren, aangevuld met een opleiding mailbeheer. Verder kunnen medewerkers, nog los van het opleidingsplan dat op til staat, bijscholingen volgen bij interesse.

A050103: Functioneringsgesprekken met het personeel.

Er werd vooropgesteld dat de coördinator 1x per jaar formele functioneringsgesprekken houdt met de medewerkers. Echter kan in tussentijd steeds een gesprek aangevraagd worden om zaken te bespreken. De coördinator zal 1 x per jaar een functioneringsgesprek hebben met iemand van het bestuur. Dit is voor de eerste keer doorgegaan eind 2018.

Conclusie

ICES wil sterk inzetten op opleiding en bijscholing van haar medewerkers, maar binnen een duidelijk kader. Daarom zal in 2019 werk worden gemaakt van een opleidingsplan, dat de opleidingsnoden van de organisatie én van de medewerkers in detail in kaart zal brengen. In maart 2018 gingen evaluatiegesprekken met 2 medewerkers van ICES door. Deze werden door de coördinator verder opgevolgd doorheen het jaar. Eind 2018 had de coördinator haar eerste functioneringsgesprek met het bestuur van ICES. Dit zal elk jaar plaatsvinden.

Operationele doelstelling 0502

Tegen 2020 groeien de inkomsten van ICES als aanvulling op de basissubsidiëring zoals voorzien in het decreet Gezond en Ethisch Sporten.

	Actie	2018	2019	2020
A050201	Mogelijkheden voor projectsubsidies in kaart brengen.			
A050202	Een schenkings- en fundraisingprogramma opstellen en implementeren.			

Bespreking acties

A050201: Mogelijkheden voor projectsubsidies in kaart brengen.

Deze actie stond nog niet gepland voor dit jaar, maar ICES heeft in 2018 toch 2 aanvragen ingediend om projectsubsidies te ontvangen:

- **YOUCA: vlaggensysteem – jongeren aan het woord**

De organisatie YOUCA biedt in het kader van YOUCA Action Day de mogelijkheid om projecten in te dienen waar jongeren actief bij betrokken worden en die voor jongeren in het leven worden geroepen.

ICES wilde al een tijdje werk maken van het vlaggensysteem op jongerenmaat, en diende een aanvraag in bij YOUCA. Dit werd goedgekeurd, en ICES ontving 5.000€ om dit project uit te werken. Dit bedrag kan gespendeerd worden in 2019.

- **Project gendergelijkheid – heteronormativiteit**

ICES diende in oktober 2018 een projectvoorstel in rond gendergelijkheid - heteronormativiteit dat werd goedgekeurd door minister Muyters. In de eerste helft van 2019 zal ICES met een nieuwe medewerker trachten het probleem rond gendergelijkheid in Vlaanderen (waar ook heteronormativiteit toe behoort) diepgaander te analyseren om op deze manier te komen tot aanbevelingen met een bijhorend uitvoerbaar en kwaliteitsvol plan van aanpak.

A050202: Een schenkings- en fundraisingprogramma opstellen en implementeren.

Dit stond niet gepland voor 2018. Echter kwam reeds een specialist in fundraising langs bij ICES en werden reeds een aantal tips gegeven hoe dit aan te pakken. Vanaf 2019 zal werk gemaakt worden van een concrete aanpak.

Conclusie

In 2018 werden projectsubsidies gevraagd en verkregen voor 2 projecten die we in 2019 zullen uitwerken: de uitwerking van het vlaggensysteem op jongerenmaat, en de analyse van de problemen rond gendergelijkheid - heteronormativiteit in Vlaanderen.

Operationele doelstelling 0503

Tegen 2020 implementeert en bewaakt ICES de principes van Good Governance in haar vzw-werking.

	Actie	2018	2019	2020
A050301	De principes van Good Governance volledig integreren in de vzw-werking.	x		
A050302	De principes van Good Governance monitoren en bewaken.	x		

Samenstelling Algemene Vergadering en RvB (24/09/2018)

AV	AV + RvB
Tine Vertommen	Kristine De Martelaer – voorzitter
Eric De Boever	Annick Willem – ondervoorzitter
Paul De Broe	Patrick De Poorter – penningmeester
Ignas Devisch	Johan Vijgen
Paul Standaert	Els De Waegeneer
An De Kock	Sophie Cools
Lien Van Belle	Piet Meneve
Jan Tolleneer	
Bram Constandt *	
Jens De Rycke *	
Ann-Sophie Duyck *	
Joris Lambrechts *	
Hans Van Crombrugge *	
Leen Haerens *	
Bart Meganck *	
Fien Denijs *	
Jozefien Willemen *	
Didier Rotsaert *	
Lore Vandevivere *	
Niki De Brucker *	

* Nieuw lid sinds 24/09/2018

Bespreking acties

A050301: De principes van Good Governance volledig integreren in de vzw-werking.

De statuten en het huishoudelijk reglement werden herschreven, goedgekeurd door de Algemene Vergadering en neergelegd ter publicatie bij het Belgisch Staatsblad.

We vertrokken bij het herschrijven vanuit de richtlijnen voor federaties van de code Muylers, en hebben die maximaal toegepast. Echter zijn er nog een aantal harde en zachte indicatoren uit de code Muylers die nog niet werden aangepakt binnen ICES. Hier werd een overzicht van gemaakt zodat kan bekeken worden waar ICES nog werk van zal maken. In 2019 zal ICES deze zaken verder integreren in haar werking.

A050302: De principes van Good Governance monitoren en bewaken.

Met de nieuwe coördinator Evy Van Coppenolle heeft ICES voor het eerst een leidinggevende in de dagelijkse werking, die zo ook de verantwoordelijkheid kan opnemen om deze principes te bewaken. Met de nieuwe statuten en het nieuwe huishoudelijke reglement is er alvast een goede leidraad om dit te doen. Ook werd werk gemaakt van een concrete taakverdeling tussen de AV, RvB en coördinator van ICES.

Vergaderingen Algemene Vergadering en Raad van Bestuur 2018

Algemene Vergadering:

09/03

24/09

Raad van Bestuur:

30/01

15/03

08/05

03/07

25/10

11/12

Conclusie

De statuten en het huishoudelijk reglement werden herschreven. Daarbij vertrokken we vanuit de richtlijnen voor federaties van de code Muylers, en hebben die maximaal toegepast. Met de nieuwe coördinator Evy Van Coppenolle heeft ICES voor het eerst een leidinggevende in de dagelijkse werking, die zo ook de verantwoordelijkheid kan opnemen om deze principes te bewaken. In de tweede helft van 2018 werd een oplistijng gemaakt van wat binnen ICES nog moet gebeuren omtrent Good Governance. Dit zal verder geïntegreerd worden in de werking van ICES in 2019.

Operationele doelstelling 0504

Tegen 2020 optimaliseert ICES haar vormingswerking met oog op een kwalitatief en kwantitatief hoogstaand aanbod.

	Actie	2018	2019	2020
A050401	Samenwerkingsverbanden onderhouden en aangaan met externe partners voor het aanbieden van een vormingsaanbod (bv.: Dynamo Project, VTS, Tumult, Sportwerk Vlaanderen ...).	x		
A050402	Lesgeverspoule onderhouden en ondersteunen.	x		

Bespreking acties

A050401: Samenwerkingsverbanden onderhouden en aangaan met externe partners voor het aanbieden van een vormingsaanbod (bv.: Dynamo Project, VTS, Tumult, Sportwerk Vlaanderen ...).

Om clubbestuurders te bereiken is Dynmao de ideale partner, de doelgroep trainers bereiken we best via VTS. In het najaar van 2018 werd afgesproken met Dynamo dat de aanvragen voor vormingen vanaf heden allemaal via Dynamo kunnen gebeuren. Zij stemmen dan met ICES af welke lesgever wordt toegewezen en zij verzorgen de praktische organisatie met de aanvrager.

Via het opleidingsaanbod van Dynamo organiseerden we 13 vormingen, 4 via VTS. Met Sportwerk Vlaanderen planden we een Train The Trainer om hun medewerkers op te leiden om de vorming Sport met Grenzen te geven. Die werd geannuleerd omdat er zich slechts drie kandidaten meldden. We proberen hen later een kans te geven als er een nieuwe TTT komt, in het voorjaar van 2019.

Op onze beurt konden we voor 5 vormingen 'Time Out Tegen Pesten' beroep doen op lesgevers van Tumult.

A050402: Lesgeverspoule onderhouden en ondersteunen.

We organiseerden in mei een 'Train The Trainer' voor de vorming 'Sport met Grenzen' in Mechelen. Zo konden we onze poule met freelance vrijwilligers doen groeien, zodat we aan de stijgende vraag voor deze vorming kunnen blijven voldoen. We hebben nu 8 nieuwe kandidaten om onze huidige poule met 5 actieve lesgevers te versterken. Het blijft echter belangrijk deze poule jaarlijks aan te sterken.

Conclusie

Wat betreft vormingen hebben we de juiste partners: via Dynamo bereiken we de sportclubbestuurders, via VTS de doelgroep trainers. De vraag stijgt, en onze capaciteit neemt toe, dus wij kunnen daarin meegroeien. Het zal wel belangrijk blijven de poule lesgevers de komende jaren te blijven uitbreiden.

Aanpassingen beleidsplan 2018-2020

Na het eerste werkjaar van deze beleidscyclus werd het beleidsplan volledig geëvalueerd.

Hierbij werd beslist een aantal zaken aan te passen.

De aanpassingen werden opgenomen in de spreadsheet waar alle doelstellingen en acties in werden opgenomen.

1) Toelichting bij de belangrijkste aanpassingen

A010105:

Op dit moment wordt nog maar zelden samengewerkt met partners rond relevant wetenschappelijk onderzoek. Er zijn op dit moment 2 onderzoeken waar ICES aan zou kunnen meewerken:

- Clubgrade: Leen Haerens, Sophie Cools en Annick Willem (Yves Van Ginneken volgt dit op voor VSF)
- Geweld gemeld geteld – kinderrechtencommissariaat

A010204:

In 2019 is het de bedoeling in 4 opleidingen in hogescholen of universiteiten ethiek in de sport aan bod te laten komen. In de eerste plaats Howest, HILO, Thomas More en HoGent, maar er zijn nog opleidingen waar dit relevant kan zijn.

In 2019 zal een lijst van alle opleidingen waar we een onderdeel ethiek in de sport kunnen brengen worden opgemaakt.

Blijkbaar gaat er 1 keer per jaar een docentenoverleg door tussen alle opleidingen LO (zowel de master- als de bacheloropleidingen). Dat lijkt een geschikt moment om op aanwezig te zijn en ethiek in de sport in de opleidingen te krijgen.

OD0201: kwaliteitsstandaarden

Toen deze doelstelling in het beleidsplan werd opgenomen, werd dit gezien als een middel om aan de sector duidelijk te maken wat ze konden doen wanneer ze als sportorganisatie rond ethiek zouden werken. Het geeft ook een signaal van de overheid dat ethiek in de sport belangrijk is en dat elke sportorganisatie hier aan zou moeten werken.

De hoogdringendheid hiervan is nu echter verdwenen, aangezien het voeren van een integriteitsbeleid en het hebben van een API opgenomen werd in het sportfederatiedecreet.

Echter kunnen deze kwaliteitsstandaarden wel nog nuttig zijn voor de rest van de sportsector. Bijv. voor de lokale overheden is het interessant een stok achter de deur te hebben vanuit de overheid als het gaat over het belang en de aandacht die er zouden moeten zijn voor ethiek in de sport.

Er wordt beslist deze doelstelling te schrappen, en dit te herbekijken naar de volgende beleidsperiode toe.

A020202 (toevoeging A020204 en A020205)

ICES heeft op het managementcomité in oktober de werking van ICES voorgesteld en heeft daar een aantal suggesties tot samenwerking gedaan. Er wordt beslist dat in 2019 aan volgende zaken gevolg zal worden gegeven:

- NADO: ihkv play true day
- VTS: formele samenwerking
- KICS: GES-dag
- Topsport

OD0302:

Het was de bedoeling om het 8-stappenplan in deze beleidscyclus te testen in de praktijk, bij de sportclubs. Echter kan dit perfect geïnteregeerd worden in de testfase van het ondersteuningspakket SGG voor sportclubs. Arne zal in deze testfase bij elke sportclub telkens vertrekken vanuit het 8-stappenplan, maar met een op voorhand duidelijk omschreven thema: SGG. In tegenstelling tot wat dus oorspronkelijk de bedoeling was, zal dus onmiddellijk gewerkt worden aan 1 bepaald thema. Op deze manier wordt het 8-stappenplan getest, maar ook op hetzelfde moment het nieuwe ondersteuningspakket.

We zullen tijdens de testfase naast de sportclubs ook de sportfederatie betrekken en indien mogelijk ook de plaatselijke sportdienst.

2) Toevoegingen aan beleidsplan**Onderzoek online teaching platform (toevoeging A050403 en A050404)**

ICES speelt al langer met het idee om vormingen niet enkel in fysieke vorm aan te bieden, maar te bekijken of het geen optie is ook online vormingen aan te bieden. Arne zal in 2019 nagaan wat hier de mogelijkheden zijn, verschillende aanbieders vergelijken,...

Ethiek lokaal sportbeleid (toevoeging A030105, A030106 en A030107)

Met ISB werd afgesproken in 2019 werk te maken van een piloottraject waarbij ICES geïnteresseerde gemeenten begeleidt in het vormgeven van een ethisch sportbeleid in hun gemeente.

Naar het voorbeeld van Farys in 2018 zal ISB ook in haar vormingsaanbod opnemen dat steden en gemeenten kunnen intekenen voor een vorming Sport met Grenzen voor hun zaalwachters en redders.

Nieuwe projecten 2019 – niet opgenomen in beleidsplan

1. Vlaggensysteem – jongeren aan het woord

Vlaggensysteem...

Het huidige vlaggensysteem (www.sportmetgrenzen.be) is een box met 30 situaties voor sportbestuurders en -begeleiders om aan de hand van 6 criteria bewust om te leren gaan met seksueel grensoverschrijdend gedrag in de sport. De bijgaande vorming dient om de methodiek en concrete cases in te oefenen: douches, kleedkamers, sociale media,...

... op jongerenmaat!

Hoewel de reacties over het vlaggensysteem al sinds het begin erg positief zijn, zijn de box en de vorming enkel gericht op volwassenen. Daarom wil ICES de box en de vorming op maat van jongeren maken en hen (12-18 jaar) zelf een sterke stem in dat proces geven. ICES diende een projectaanvraag in bij YOUCA (www.youca.be) en kreeg middelen toegekend om de stem en kijk van jongeren in de sport maximaal in rekening te brengen bij het opmaken van een nieuw instrument voor jongeren zelf. Zowel het inschatten van de situaties zelf, als de werkvormen in de vorming zullen hierdoor veel beter aansluiten bij de leefwereld van de uiteindelijke doelgroep. Dit verzekert dat het nieuwe instrument voor jongeren niet slechts een doorslagje wordt van de bestaande box en vorming, maar echt een compleet nieuw, volwaardig instrument voor en door jongeren.

We vertrekken vanuit 30 situaties en gaan daarover met hen in gesprek via focusgroepen: hoe beoordelen zij deze situatie? Waar ligt voor jou de grens? Zou je bereid zijn om hier met begeleiders of je ouders in gesprek te gaan? Dit versterkt jongeren om hun eigen grenzen te leren kennen en aan te geven, en de grenzen van anderen te respecteren.

2. Analyse problemen gendergelijkheid – heteronormativiteit in de sport

Het Centrum Ethiek in de Sport begint aan een nieuw project rond gendergelijkheid en heteronormativiteit in de sport. Nieuwe medewerker Zeno Nols zal tot juni 2019 aan deze opdracht werken. Zeno was voordien aan de slag bij de onderzoeksgroep Sport & Society van de Vrije Universiteit Brussel.

ICES wil de thema's gendergelijkheid en heteronormativiteit in de sport diepgaander analyseren om daarna de nodige beleidsaanbevelingen te kunnen doen. Verschillende aanverwante thema's zullen daarbij aan bod komen: holebifobie, het glazen plafond op bestuursniveaus in de sport, de loonkloof, de mannelijke sportcultuur, transgenders in sport, participatie van jongens en meisjes... Een belangrijk deel van de opdracht van Zeno is om te analyseren waar zich de grootste problemen stellen in de Vlaamse sport, en hoe we draagvlak kunnen vinden om daar aan te werken. Ter voorbereiding van dit projectvoorstel werd overlegd met çavaria, VSF, Out For The Win, het kabinet sport en Sport Vlaanderen.

De projectaanvraag werd ingediend bij Sport Vlaanderen en eind 2018 goedgekeurd. Op 16 januari kon ICES zo met een nieuwe medewerker aan deze opdracht beginnen.